

§ 36

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 30.5.2022 § 86 (liukastuminen)

HEL 2022-003127 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 30.5.2022 § 86 tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikkö on 30.5.2022 § 86 päätöksellään hylännyt 22.2.2022 Latokartanontorilla tapahtuneeseen liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan 140,90 euron suuruisen vaatimuksensa vahingonkorvauksesta 22.2.2022 noin kello 13.10 Latokartanontorilla tapahtuneeseen liukastumiseen liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija vaatii oikaisuvaatimuksessa päätöksen oikaisemista ja asian käsittelemistä "oikeellisin tiedoin". Hakija on esittänyt, ettei aurauksessa ole käytetty verkkoterästä, kuten yksikön päällikön päätöksen perusteissa on kerrottu. Hakijan mukaan minkäänlaista hiekoitusta, uria tai rouhetta ei kyseisellä alueella ole tuolloin ollut. Hakija on esittänyt, että liukastumisen on aiheuttanut vitivalkoinen, täysin sileä ja pinnaltaan jäinen torialue. Hakija on kertonut, että "silminnäkijät sanoivat ainakin kolmen liukastuneen kyseisellä kohdalla vain muutamaa minuuttia ennen tapaturmaani". Hakija on tehnyt 30.5.2022 kaupungille vaatimuksen yksikön päällikön päätöksen korjaamisesta viranomaisen itseoikaisuna. Hakija on tehnyt asiassa tämän jälkeen, 31.5.2022, oikaisuvaatimuksen.

Perustelut

Kaupunki ei käsittele asiaa hakijan ensin, 30.5.2022, vaatimalla tavalla viranomaisen itseoikaisuna, koska toimivalta asiassa on siirtynyt kaupunkiympäristölautakunnalle hakijan myöhemmin, 31.5.2022, tekemällä

oikaisuvaatimuksella. Kaupunki käsittelee myös 30.5.2022 saapuneen virheen korjaamista koskevan vaatimuksen osana oikaisuvaatimusta.

Lautakunta viittasi yksikön päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja saatuun lisäselvitykseen sekä yhtyi yksikön päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten että kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta.

Liukastuminen ei yksinään osoita kaupungin korvausvastuuta. Vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää, että kadun kunnossapito on ollut virheellistä tai huolimaton tai että kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Vahinkopaikka on kevyen liikenteen väylä ja sen kunnossapito hoidetaan III-luokan mukaisesti.

Kaupunki on pyytänyt lisäselvityksen alueen kunnossapidosta vastaavalta, Staralta, oikaisuvaatimuksen johdosta. Saadun selvityksen mukaan Stara ei käytä aurouksissa kumisia tai muovisia teräslappuja. Koneiden auroissa käytetään kampa- ja verkkoteriä, jotka on valmistettu erikoiskovasta teräksestä tai hardoxista. Kuljettajat uusivat teräslappuja sitä mukaa kuin ne kuluvat.

Verkko- tai kampaterällä tehty auraus jättää auratun pinnan karheaksi ja nostaa aiemmin tehdyn hiekoituksen pintaan. Toimenpiteen tarkoituksena on vähentää liukkautta.

Yksikön päällikön päätöksen perusteluissa on todettu asiassa saatujen selvitysten perusteella, että vahinkopaikkaa on hiekoitettu edellisen kerran ennen vahinkotapahtumaa 21.2.2022 kello 8.52. Perusteluista käy myös ilmi, että vahinkopaikan auraus on tehty vahinkopäivänä kello 12.52 ja hiekoitus kello 13.30.

Ilmatieteen laitoksen, Kumpulan säähavaintoaseman tiedoista käy ilmi, että jatkuva lumisade on alkanut vahinkoa edeltävänä päivänä 21.2.2022 noin kello 13 ja se on päätynyt vahinkopäivänä 22.2.2022 noin kello 7. Sademääräksi on tuona aikana mitattu noin 27 cm. Lumen syvyys on ollut lumisateen alkaessa noin 40 cm ja sen päättyessä noin 65 cm. Lumisade on alkanut uudestaan noin kello 13.

Ilmatieteen laitoksen, helmikuun 2022 kuukausikatsauksen mukaan talven voimakkain lumipyry iski Uudellemaalle 21.2.2022. Erityisen runsaasti lunta tuiskutti pääkaupunkiseudulla, ja suurin lumensyvyiden kasvu, 35 cm vuorokaudessa, rekisteröitiin Helsingin Kumpulassa. Uudellemaalla talven lumipeite oli paksuimmillaan 22.2.2022 päivän aamuna, jolloin lunta oli yleisesti yli puoli metriä.

Yksikön päällikön päätöksen perusteluissa on virheellisesti todettu, että liukkauden torjunta vahinkopäivänä 22.2.2022 olisi myöhästynyt tunnilta kaupungin asettamiin toimenpideaikoihin nähden. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut, vaan myös liukkaudentorjuntaa on suoritettu III-luokan kevyen liikenteen väylälle asetetun toimenpideajan sisällä. Liukkaudentorjunta oli ollut suoritettava klo 7.00 tapahtuneesta lumisateen päättymisestä lukien kahdeksan tunnin sisällä eli viimeistään kello 16:een mennessä. Tässä tapauksessa sekä auraus että liukkaudentorjunta on vahinkopäivänä suoritettu toimenpideaikojen puitteissa (auraus klo 12.52 ja hiekoitus klo 13.30). Vahinkotapahtuma on tapahtunut aurauksen ja hiekoituksen välissä noin klo 13.10.

Kunnossapitolaki ei edellytä sitä, että kunnossapitokaluston määrä ja laatu mitoitettaisiin kaikkein poikkeuksellisimpia tilanteita varten. Poikkeuksellisen säätilan aikana on sallittua, että ensin huolehditaan liikenteellisesti keskeisistä alueista (HE 281/2004, s. 17).

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista. Oikeuskäytännössä on katsottu, ettei hiekoittaminen ole tarpeellista silloin, jos se on hyödytöntä, kuten silloin, jos hiekka uppoaisi lumen alle (KKO 1968 II 98).

Myös kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikkumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16).

Liukkaudentorjuntaa ei ole mahdollista reaaliajassa toteuttaa siten, että kadun mitkään osat eivät koskaan olisi liukkaat. Tämä on asettanut jalankulkijoille erityisen tarpeen noudattaa huolellisuutta ja varovaisuutta katualueella liikuttaessa.

Kaupungille ei ole myöskään saapunut muita ilmoituksia tai vahingonkorvausvaatimuksia liittyen kyseisen vahinkopaikan liukkauteen.

Kaupunki katsoo edellä esitetyin perustein huolehtineensa vahinkopaikan kunnossapidosta asianmukaisesti. Vahinkopaikka on aurattu vahinkopäivänä ennen vahinkotapahtumaa ja myös hiekoitus vahinkopäi-

vänä on tapahtunut asetettujen toimenpideaikojen puitteissa. Kunnossapidon antamien selvitysten mukaan auraus on suoritettu karhentavalla verkkoterällä. Vahinkopaikka on lisäksi hiekoitettu vahinkoa edeltäneenä päivänä. Vahinkotapahtuma ei näin ollen ole johtunut kaupungin laiminlyönnistä kadun kunnossapidossa, eikä kaupunki ole vahingosta korvausvastuussa.

Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aihetta päätöksen muuttamiseen.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle liukastumisen seurauksena syntyneestä vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että lakipalvelut-yksikön päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1-4 §, 14 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Helena Loikkanen, lakimies, puhelin: 09 310 24512
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 31 k)
- 4 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 31 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Otteen liitteet

24.01.2023

Oikaisuvaatimuksen tekijä
Eesitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 1.6.2022. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 30.5.2022 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Helena Loikkanen, lakimies, puhelin: 310 24512
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 31 k)
- 4 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 31 k)

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 31 k)
- 2 HEL2022-003127
- 3 Ilmatieteen laitos, Kumpula, säähavainnot 21.2-22.2.2022

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön päällikkö 30.05.2022 § 86

HEL 2022-003127 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristön hallintopäällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakija on 28.2.2022 esittänyt kaupungille 140,90 euron suuruisen vahingonkorvausvaateen perustuen liukastumisesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Hakija on vaatimuksen mukaan liukastunut 22.2.2022 noin klo 13.10 Latokartanontorilla.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kunnossapitolaki sallii kunnan antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella ovat laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Helsingin kadut ja kevyen liikenteen väylät jaetaan kolmeen hoitoluokkaan katu- ja kevyen liikenteen väylän merkityksen mukaan. Vahinkopaikka on kevyen liikenteen väylä ja sen kunnossapito hoidetaan III-luokan mukaisesti.

III-luokan kevyen liikenteen väyliltä poistetaan lumi, sohjo ja jää niin, ettei synny liikennettä haittaavaa epätasaisuutta. Liukkaus torjutaan heti I- ja II-luokan katujen jälkeen. Auruksen lähtökynnys III-luokan kevyen liikenteen väylillä on 5 cm. Toimenpideaika on aurauksen osalta kahdeksan tuntia, kuitenkin niin, että klo 13–4 aurauksen ylittänyt sade tulee olla aurattu klo 12 mennessä. Toimenpideaika alkaa siitä, kun lumisade on päättynyt. Liukkaudentorjunnan toimenpiteiden osalta

toimenpideaika on viisi tuntia, kuitenkin niin, että klo 16–7 välillä ilmeneen liukkauden tuntuvan lisääntymisen johdosta liukkaudentorjunta-toimenpiteet tulee olla suoritettu klo 12 mennessä. Liukkaudentorjunnan osalta toimenpideaika alkaa siitä, kun liukkaudessa on tapahtunut tuntuva lisääntyminen.

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Selvityksen mukaan vahinkoalue oli viimeksi hiekoitettu vahinkoa edeltävänä päivänä 21.2.2022 klo 8.52. Vahinkopäivänä alue oli aurattu ennen vahinkoa klo 12.52 ja hiekoitus tehtiin vahinkopäivänä vahingon tapahtumisen jälkeen klo 13.30. Auraukset on tehty karhentavalla verkkoterällä, joka karhentaa pinnan ja nostaa hiekoitushiekan pintaan aurauksen yhteydessä. Tiedot tehdyistä toimenpiteistä perustuvat GPS-tietoihin huollosta.

Ilmatieteen laitoksen Kumpulan mittausaseman mukaan ilman lämpötila oli ollut vahinkoa edeltävänä päivänä 21.2.2022 pakkasella ollen kylmimmillään $-1,4$ °C. Vahinkoa edeltävänä yönä lämpötila oli 0 °C klo 21–3 aikana. Tämän jälkeen lämpötila jäi pakkasen puolelle ollen noin $-3,6$ °C vahinkohetkellä. Mittausaseman tietojen mukaan vahinkoa edeltävänä päivänä alkoi sataa lunta ja sadetta jatkui vahinkopäivän aamuun noin klo 7.00 asti. Lisäksi vahinkohetkellä satoi hiukan lunta. Yhteensä lunta satoi noin 27 cm ja lumensyvyudeksi mitattiin vahinkohetkellä noin 65 cm. Ilmatieteen laitos on jälkikäteen todennut helmikuusta 2022, että kyseessä oli poikkeuksellisen sateinen helmikuu ja kuun aikana oli viisi myrskypäivää. Vahinkoa edeltänyt päivä ja vahinkopäivä kuuluivat näihin myrskypäiviin ja huonosta säästä tiedotettiin laajasti ennen sateen alkamista.

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta. Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukseen, eli kadun kunnossapitäjän on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä johonkin laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys. Kadun kunnossapitäjä vapautuu vahingonkorvausvastuustaan, jos hän osoittaa, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti. Asianmukaisen kunnossapidon tasoa arvioitaessa otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, vuorokauden aika sekä eri liikennemuotojen tarpeet.

Liukkauden torjuntaa ei ole mahdollista toteuttaa siten, että kadun mitkään osat eivät koskaan olisi liukkaat. Hiekoituksella ei aina voida täysin estää jään aiheuttamaa liukkautta siinäkin tapauksessa, että kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. Jalankulki-

jan tulee ottaa olosuhteet huomioon ja noudattaa huolellisuutta ja varovaisuutta liikkessaan (Vakuutuslautakunnan ratkaisu FINE-001397). Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004, s.16). Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. Tästä syystä jalankulkijan tulee noudattaa talvella erityistä varovaisuutta.

Lain mukaan kunnan velvollisuus on tehdä ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Vahingonkorvausvastuu edellyttää myös tuottamusta tai laiminlyöntiä. Vahinkopaikan liukkaudesta tai muista kunnossapitotarpeista ei ole tullut kaupungille muuta palautetta. Kyseessä on III-luokan kevyen liikenteen väylä, jolloin sen liukkaudentorjuntatoimenpiteet pitäisi suorittaa klo 12 mennessä. Auraus ja hiekoitus on suoritettu klo 12.52 - 13.30 vahinkoalueella. Liukkauden torjunta on myöhästynyt tunnilla, mutta asiassa pitää ottaa huomioon se, että kyseisenä päivänä Helsingissä siivottiin ison myrskyn jälkiä ja huoltotoimenpiteissä keskityttiin ensin vilkkaampien huoltoluokkien väylien kunnossapitoon

Asiassa saatujen selvitysten perusteella vahinkoaikaan vallinneet sääolot ja suoritettujen kunnossapidon toimenpiteet huomioiden kaupunki katsoo toimineensa huolellisesti. Kaupunki ei katso, vakiintunut oikeuskäytäntö huomioon ottaen, laiminlyöneensä kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätös 30.12.2020 § 53

Lisätiedot

Jenni Hunnako, valmistelija, puhelin: 310 52182
kymp.korvausasiat(a)hel.fi